

УДК 330.87:338.24

Одношевна О.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет*

Драницький О.В.

*студент
Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ОБЛІКУ І АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

FINANCIAL-ECONOMIC MECHANISM OF ACCOUNTING AND AUDIT COSTS OF LIVESTOCK PRODUCTION

АНОТАЦІЯ

Проаналізовано сучасний стан ведення фінансово-економічної діяльності сільськогосподарського підприємства в розрізі здійснення обліку і аудиту витрат на виробництво продукції тваринництва. Наведено проблемні аспекти функціонування даної галузі. Представлені основні напрями удосконалення обліку і аудиту витрат виробництва продукції тваринництва. Наведено шляхи оптимізації первинного обліку продукції тваринництва. Проаналізовано стан здійснення аудиту витрат на виробництво продукції тваринництва. Представлено розроблений механізм оптимального проведення перевірки даного галузі.

Ключові слова: механізм, облік, аудит, витрати, продукція тваринництва.

АННОТАЦИЯ

Проанализировано современное состояние ведения финансово-экономической деятельности сельскохозяйственного предприятия в разрезе осуществления учета и аудита затрат на производство продукции животноводства. Приведены проблемные аспекты функционирования данной отрасли. Представлены основные направления усовершенствования учета и аудита затрат производства продукции животноводства. Приведены пути оптимизации первичного учета продукции животноводства. Проанализировано состояние осуществления аудита затрат на производство продукции животноводства. Представлено разработанный механизм оптимального проведения проверки данной отрасли.

Ключевые слова: механизм, учет, аудит, затраты, продукция животноводства.

ANNOTATION

To analyze the current state of doing financial-economic activity of agricultural enterprises in the context of the implementation of accounting and audit costs for livestock production. To presents the problematic aspects of the industry. To presents the basic directions of improvement of accounting and audit costs of livestock production. Designed by ways to optimize the primary account animal products. Analyzed state of implementation audit expenditure on livestock production. Presented mechanism of audit of this industry.

Keywords: mechanism, accounting, audit, costs, livestock products.

Постановка проблеми. Облік процесу виробництва у тваринництві дає змогу нагромаджувати і систематизувати витрати на вирощування та відгодівлю тварин, стежити за збільшенням їх живої маси, вести облік наявного поголів'я, його живої маси, вартості на початок звітної періоду, а також змін цих показників за звітний період. Фінансово – економічний механізм обліку витрати виробництва у тваринництві розмежовуються за галузями і видами виробництв,

тобто за спеціалізацією. Натомість витрати виробництва повинні суворо розмежовуватися за видами: витрати живої праці, використання коштів праці та предметів праці, основних засобів і малоцінних предметів, кормів, засобів захисту тварин. Тваринництво має низку істотних особливостей, які відображаються у створенні обліку [6, с. 84].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правильна і раціональна організація ведення обліку виробництва продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах повинна забезпечувати контроль за виконанням планів кількісних (кількість голів тварин, що поставлені на відгодівлю, і кількість центнерів приросту ваги тварин) і якісних показників відгодівлі, сприяти виявленню та використанню резервів підвищення ефективності відгодівельних операцій. Зазначимо, що дослідженням питання стосовно фінансово – економічного механізму обліку виробництва продукції тваринництва займались багато вітчизняних та зарубіжних вчених і науковців, зокрема О.П. Клименко, Л. Лавріненко, В. Моссаковський, О.В. Остапчук, І.Б. Садовська, Л.К. Сук та інші. Дослідивши матеріали публікацій представлених авторів, зазначимо, що питання фінансово-економічного механізму обліку виробництва продукції тваринництва досліджено не в повному обсязі і потребує більш глибокого аналізу із представленням шляхів його оптимізації.

Постановка завдання. Метою написання статті є детальний аналіз впливу фінансово-економічних механізмів на облік виробництва продукції тваринництва, а також представлення шляхів його оптимізації.

Виклад основного матеріалу. Основним завданням обліку витрат виробництва продукції тваринництва є: контроль за збереженням тварин; реєстрація руху поголів'я, з метою визначення потреби в кормах; правильне обчислення вартості тварин при їх надходженні і вибутті, здійснення заходів, щодо нестач, крадіжок. У первинному обліку використовується велика кількість різноманітних документів, на підставі яких виробляються всі наступні записи. Бухгалтерські документи поділяють на п'ять

груп: – з обліку витрат праці; – з обліку предметів праці; – з обліку засобів праці; – з обліку вартості виконаних робіт і наданих послуг; – з обліку виходу продукції, приросту живої маси та одержаного приплоду [5, с. 115].

Основними документами з обліку витрат праці працівників тваринництва є: – таблиць обліку робочого часу; – розрахунок нарахування заробітної плати працівникам тваринництва; – наряд на відрядну роботу. Нарахування заробітної плати здійснюється за одержану продукцію (приріст живої маси, приплід, шерсть та ін.) згідно з діючими в господарстві нормативами [2, с. 20].

Основним видом витрат предметів праці стосовно обліку витрат у тваринництві є витрати кормів, первинний облік яких ведуть у Відомостях обліку витрат кормів. Відомість є комбінованим накопичувальним документом, на підставі якого здійснюють видачу та списання кормів. Зведений облік витрат кормів ведуть у Журналі обліку витрачання кормів. У ньому для кожного виду кормів і групи тварин відводять окремі сторінки, на яких записують витрати кормів за їх видами у фізичній масі в перерахунку на кормові одиниці та за вмістом протеїну, а також кормодні. Витрачання інших матеріальних цінностей (біопрепаратів, медикаментів тощо) оформлюється у встановленому порядку накладними (внутрішньогосподарського призначення) та іншими видатковими документами. Списання витрачених малоцінних і швидкозношуваних предметів, спецодягу, спецвзуття, малоцінних необоротних активів

проводять на підставі Актів на списання виробничого та господарського інвентарю. При витрачанні товарно-матеріальних цінностей обов'язково перевіряють правильність застосування норм витрат, відповідність зазначеного поголів'я тварин фактичній наявності на кожну дату [1, с. 72].

Витрати засобів праці фіксують у Розрахунках нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів у встановленому порядку. Витрати з обліку вартості виконаних робіт і наданих послуг відображають на підставі рахунків, актів на приймання виконаних робіт. Послуги вантажного автотранспорту для тваринництва списують на підставі Подорожного листа вантажного автомобіля.

Для оприбуткування продукції тваринництва використовують ряд документів, їх можна поділити на дві групи: 1) документи на оприбуткування готової продукції, процес виробництва якої закінчено; 2) документи на оприбуткування приросту живої маси та приплоду тварин, що оприбутковується і яка існує тільки у вигляді живих тварин [4, с. 75].

Аудиторська перевірка витрат на виробництво продукції тваринництва займає важливе місце в ефективному веденні господарської діяльності підприємства. На початку проведення аудиту важливо правильно оцінити систему внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, рівень суттєвості і аудиторський ризик. Аудитору слід на підставі оцінки стану систем внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку оцінити аудиторський ризик і розробити

Документ 1

УДОСКОНАЛЕНА НАКОПИЧУВАЛЬНА ВІДОМІСТЬ НА ОПРИБУТКУВАННЯ ПРИПЛОДУ ТВАРИН

Рік	Місяць	Назва підприємства	Ферма	НАКОПИЧУВАЛЬНА ВІДОМІСТЬ № __ НА ОПРИБУТКУВАННЯ ПРИПЛОДУ ТВАРИН	П.І.Б. завідувача фермою
20__	березень	СФГ «Сонячне»	№ __		

Група тварин – Свині

Дата	П.І.Б. особи, за якою закріплені тварини	Кличка та номер мапки	Народилося живими				Кличка, інвентарн ий номер (присвоє ний)	Вартість приплоду, грн.	Кореспонденц ія рахунків		Підпис особи про одержання приплоду
			хряки, баранчики	свинки, ярочки	голів	маса, кг			голів	маса, кг	
__.__. р.	П.І.Б.	1354	3	4	4	3	-	300	21	23	
__.__. р.	П.І.Б.	1652	3	4	3	4	-	300	21	23	
__.__. р.	П.І.Б.	1437	5	3	2	3	-	300	21	23	
__.__. р.	П.І.Б.	1931	6	4	3	4	-	300	21	23	
__.__. р.	П.І.Б.	1654	4	3	5	4	-	300	21	23	
РАЗОМ за місяць			21	18	17	18	-	1500	-	-	

Завідувач фермою _____ Зоотехнік _____ Бухгалтер _____

Удосконалено авторами

аудиторські процедури, що дозволять понизити його до прийнятно низького рівня. Рекомендуємо в ході перевірки витрат на виробництво продукції тваринництва з'ясувати наступні питання:

1) обґрунтованість списання понесених витрат на виробництво продукції тваринництва;

2) додержання окремо взятим підприємством норм, визначених П(С)БО 16 «Витрати»;

3) обґрунтованість відображення витрат згідно класифікації видів діяльності;

4) правильність оформлення операцій з обліку витрат виробництва і калькуляції собівартості та виходу продукції тваринництва в первинних документах, регістрах аналітичного і синтетичного обліку;

5) законність і достовірність формування загально-виробничих витрат, їх розподілу та відображення в обліку.

Оцінюючи сучасний стан фінансово-економічних аспектів ведення обліку та аудиту витрат на виробництво продукції тваринництва, зазначимо, що дане питання потребує більш глибокого аналізу та розробки рекомендацій за для подальшого удосконалення функціонування представленої ділянки фінансово – господарської діяльності окремо взятого сільськогосподарського підприємства [3, с. 38].

Досконалий процес ведення обліку витрат на виробництво продукції тваринництва у біль-

шості сільськогосподарських підприємств займає важливу стратегічну позицію, адже галузь тваринництва є провідною для більшості сільськогосподарських господарств і ряд виявлених в процесі дослідження недоліків впливає на погіршення діяльності підприємства та країни в цілому. Тому першим кроком для удосконалення фінансово-економічного механізму здійснення обліку витрат виробництва продукції тваринництва є оптимізація саме первинного обліку. Так, з метою скорочення витрат праці на заповнення первинної документації з обліку надходження та руху тварин і тваринницької продукції, а в подальшому їх опрацювання, пропонуємо запровадити у сільськогосподарських підприємствах розроблену Накопичувальну відомість на оприбуткування приплоду тварин (документ 1).

У відомості вказують, за ким із тваринників була закріплена тварина, яка дала приплід, кличку і номер матки, кількість і вагу приплоду, присвоєні молодняку номери. Такий порядок передбачено з метою забезпечення контролю за оприбуткуванням тварин від приплоду. Адже якщо протягом місяця буде загибель новонароджених тварин та коли не буде по них актів на приплід та відомостей, то можуть не оформляти й актів на вибуття, що зумовить неточність економічної інформації та погіршення фінансово-господарської діяльності в цілому.

Рис. 1. Фінансово-економічний механізм здійснення аудиторської перевірки витрат виробництва продукції тваринництва

Розроблено авторами

Відомість рекомендовано скласти замість другого примірника Акта на оприбуткування приплоду тварин. Удосконалена відомість складатиметься на підставі Акту на оприбуткування приплоду тварин, а в кінці місяця, після занесення даних у Книгу обліку руху худоби і птиці та Розрахунок нарахування оплати праці працівникам тваринництва, разом із Звітом про рух худоби і птиці на фермі передаватиметься в бухгалтерію окремо взятого підприємства.

Для удосконалення фінансово-економічного механізму діяльності сільськогосподарського підприємства в розрізі проведення аудиторських перевірок витрат на виробництво продукції тваринництва пропонуємо удосконалений алгоритм перевірки останніх (рис. 1).

Наведений на рисунку фінансово-економічний механізм здійснення аудиторської перевірки витрат на виробництво продукції тваринництва дозволить оптимізувати виробничий процес окремо взятого підприємства, уникнути непередбачених затрат та, як результат максимізувати кінцевий прибуток.

Висновки з проведеного дослідження. В результаті представленого у статті аналізу стосовно забезпечення оптимального функціонування фінансово-економічного механізму обліку і аудиту витрат на виробництво продукції тваринництва доцільно представити ряд висновків. Зокрема наведенні результати дослідження дозволять окремо взятому сільськогосподарському підприємству оптимізувати первинний облік, як головну складову його функціонування

на початковому етапі, налагодити документообіг та його організацію. Також було представлено головні проблемні аспекти здійснення аудиту витрат виробництва продукції тваринництва та представлено механізм його раціонального та ефективного здійснення. Вважаємо, що наведені напрями удосконалення фінансово-економічної діяльності сільськогосподарського підприємства в розрізі обліку і аудиту витрат тваринництва, дозволить підвищити ефективність його функціонування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Клименко О.П. Економічна сутність і класифікація біологічних активів [Текст] / О.П. Клименко // Економічний аналіз. – 2010. – №6. – С. 72 – 76.
2. Лаврінченко Л. «Біологічні активи» – новий сільськогосподарський стандарт бухгалтерського обліку // Баланс – Агро. – 2006. – №4. – С. 20-22
3. Моссаковський В. Облік біологічних активів // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №4. – С. 38-48.
4. Остапчук О.В. Місце і роль біологічних активів у господарському процесі // Облік і фінанси АПК. – 2015. – №1. – С. 76-79
5. Перевозник Н.В. Біологічні активи як обліково-аналітична та економічна категорія [Текст] / Н.В. Перевозник // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 6 (73). – С. 115-118
6. Садовська І.Б. Концептуальні основи бухгалтерського обліку і відображення у фінансовій звітності біологічних активів // Облік і фінанси АПК. – 2009. – №4. – С. 84-87
7. Сук Л.К. Облік біологічних активів [Текст] / Л.К. Сук, П.Л. Сук // Облік і фінанси АПК. – 2012. – №9-10. – С. 128-134.